

Η Αμυντική Συμφωνία AUKUS

Γεώργιος Οικονόμου

Εβδομάδες μετά την «περιπέτεια» της Δύσης στο Αφγανιστάν η ναυτική συνεργασία μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών, της Αυστραλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου (AUKUS), δεσμεύει την Βρεταννία σε μια Ινδο-Ειρηνική στρατηγική η οποία είναι στρατιωτικά και γεωπολιτικά ελαττωματική.

Τον Δεκέμβριο 1941, η καταστροφική βύθιση του τότε νεότευκτου θωρηκτού "Prince of Wales" μαζί με το καταδρομικό HMS Repulse στις ακτές της Μαλαισίας οδήγησε στο να χαθεί η Σιγκαπούρη και να πέσει η αυλαία στην Ασιατική Αυτοκρατορία της Βρεταννίας. Η Βρεταννία είχε υπερεκταθεί και δεν ήταν εις θέσιν να διαθέτει πόρους για να υπερασπίζεται τον Ειρηνικό.

Η ιστορία δεν επαναλαμβάνεται. Παρ' όλα αυτά το ερώτημα πρέπει να τεθεί κατά πόσον η Βρεταννία η οποία είναι πολύ πιο αδύναμη τώρα από το 1941, ρισκάρει πάλιν με το να ασχολείται στον Ινδο-Ειρηνικό.

Λόγω της κατακόρυφης αύξησης του ενδιαφέροντος της Κίνας στο Νότιο Σινικό Πέλαγος από της ανόδου του Χί Jīnpíng, η ανάγκη να περιοριστεί η επιθετικότητα της είναι πλέον αναγκαία. Το πρόβλημα για την Δύση είναι ποιος θα την περιορίσει.

Η AUKUS προστίθεται σε ένα συνονθύλευμα συμμαχιών που συναγωνίζονται ποιος να αντιμετωπίσει την Κίνα. Υπάρχει το Quad (Ηνωμένες Πολιτείες, Ιαπωνία, Αυστραλία και Ινδία), η TPP (Trans-Pacific Partnership) και το Five Eyes (συμμαχία κατασκόπων μεταξύ Αυστραλίας, Καναδά, Νέα Ζηλανδίας, Ηνωμένου Βασιλείου και ΗΠΑ).

Πέραν αυτών υπάρχουν διμερείς στρατιωτικές σχέσεις όπως π.χ. μεταξύ Ινδίας και Ιαπωνίας. Πάντως, δεν υπάρχει κάποια συμμαχία για να συντονίσει τους πιθανούς εχθρούς της Κίνας.

Η ΑΥΚΥΣ έσπειρε περαιτέρω διαφορές. Η μυστική συμφωνία σχετικά με τα υποβρύχια, εθύμωσε την Γαλλία. Στην κλίμακα μεταξύ 1 μέχρι 10, η Γαλλία επειράχτηκε 12. Δεν ήταν τρόπος για να συμπεριφερθεί κανείς σε σύμμαχο ο οποίος συνεχώς από το 2013 προσφέρει ναυτικές δυνάμεις στον Ινδο-Ειρηνικό.

Η ικανοποίηση σε μερικούς συντηρητικούς κύκλους στην Αγγλία «ότι την έφεραν» στον Μακρόν είναι παιδαριώδης. Εξ ίσου παιδαριώδης είναι η αντίδραση του Γάλλου Προέδρου «Κτυπήστε την Βρεταννία με το Brexit». Και τα δύο μέρη πρέπει να αντιμετωπίσουν την ανάγκη για μια αμοιβαία σχέση ασφάλειας. Υπάρχουν κοινοί εχθροί πλησιέστερα από την Κίνα.

Η Κίνα δεν είναι μόνη. Η απολυταρχική διεκδικητική Ρωσσία δεν είναι ένας άνευ σημασίας εταίρος. Με όρους ναυτικής ισχύος η Ρωσσία με τονάζ 927,000 έρχεται ελάχιστα πίσω από την Κίνα (973,000). Συγκρινόμενη μαζί τους η Βρεταννία διαθέτει 367,000 τόννους και η Γαλλία 321,000 τόννους. Δεν θα ήταν καλύτερο η Ευρώπη να δώσει έμφαση στην ναυτική άμυνα σε θάλασσες πλησιέστερα στις πατρίδες τους;

Το Βρεταννικό ναυτικό είναι ήδη υπέρ-εκτεταμένο. Τα αεροπλαναφόρα έχουν ελλείψεις αεροπλάνων και προσωπικού. Τα έξι σχετικώς νέα αντιτορπιλικά τύπου 45, είναι τον περισσότερο χρόνο ελλιμενισμένα. Επίσης, τα καινούργια αεροπλανοφόρα έχουν μεγάλα λάθη σχεδιασμού και παρουσιάζουν τεχνικά προβλήματα.

Όπως έχουν τα πράγματα, το ναυτικό δεν έχει τα πλοία για να προστατεύσει τα αεροπλανοφόρα. Οι φρεγάδες που επολέμησαν στα Falklands δεν έχουν ακόμη αντικατασταθεί με φρεγάτες Τύπου 26. Οι πρώτες τρεις θα είναι μάχιμες μετά τέσσερα χρόνια.

Υπάρχουν επίσης χρόνια προβλήματα στο νέο σύστημα επικοινωνίας του Βασιλικού Ναυτικού. Η ιδέα ότι ένας Βρεταννικός στόλος που σταθμεύει στον Ειρηνικό μακριά από τους λιμένες βάσης, μπορεί να επιβιώσει, είναι σκέτη ανοησία.

Και τι κερδίζει το Ηνωμένο Βασίλειο από την συμφωνία AUKUS; Παρά το ότι το Ηνωμένο Βασίλειο έσπευσε να βοηθήσει τις Ηνωμένες Πολιτείες στον Ινδο-Ειρηνικό, η Πρόεδρος της Αμερικανικής Βουλής, Nancy Pelosi, εδήλωσε μετά την αναγγελία για την AUKUS, ότι δεν θα υπάρξει εμπορική συμφωνία μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και Ηνωμένων Πολιτειών μέχρις ότου το Ηνωμένο Βασίλειο συμμορφωθεί με την γραμμή Ηνωμένων Πολιτειών – Ευρωπαϊκής Ενώσεως στον θέμα της Βορείου Ιρλανδίας.

Είναι δύσκολο να διαφωνήσει κανείς με τον ισχυρισμό της Γαλλίας ότι το Ηνωμένο Βασίλειο έχει γίνει το σκυλάκι της Αμερικής. Τουλάχιστον τώρα ξέρουμε τι σημαίνει το Brexit: όχι εμπόριο, αλλά να στέλλει πολεμικά πλοία ανά την υφήλιο για να δίδει φύλλο συκής στην εξωτερική πολιτική των Ηνωμένων Πολιτειών.

Συμπορεύονται τα αμερικανικά με τα Βρεταννικά συμφέροντα; Το Ηνωμένο Βασίλειο θα συμμαχούσε με τις Ηνωμένες Πολιτείες σ' ένα πόλεμο κατά της Κίνας για την Ταϊwan; Δεν είναι καθαρό. Η Ταϊwan ήταν απύσχα από την Στρατηγική Αναθεώρηση του Μαρτίου.

Θα ήταν καλύτερα για την Βρεταννία και τη Γαλλία να επικεντρωθούν στην αναχαίτηση της Ρωσσίας. Η Ινδο-Ειρηνική ασφάλεια πρέπει να αφεθεί στους στρατούς των Ηνωμένων Πολιτειών, Ινδίας και Ιαπωνίας. Έχουν τις δυνάμεις και το κίνητρο να διατηρήσουν την ειρήνη στο Νότιο Σινικό Πέλαγος. Η Αγγλία απλά δεν έχει ούτε τις δυνάμεις ούτε και το κίνητρο.